

Aplicarea regulilor de concurență în perioadele de criză: lecția COVID-19

Competition law enforcement in times of crisis: COVID-19 lesson

Lucia Irinescu¹

Rezumat: Pe data de 16 martie 2020, Președintele României a emis primul Decret privind instituirea stării de urgență în România² pentru a preîntâmpina și a combate răspândirea virusului Covid-19. Măsurile de primă urgență cu aplicabilitate directă și imediată prevăzute în Anexa 1 la Decret acoperă mai multe domenii de activitate: ordine publică, economic, sănătate, muncă și protecție socială, justiție, afaceri externe etc. Starea de urgență medicală a generat un șoc major și fără precedent pentru economia mondială și pentru economia Uniunii. Întreprinderile se confruntă cu provocări excepționale din cauza crizei generate de pandemia de COVID-19. Prezenta lucrare își propune să analizeze principalele efecte pe care situația de criză generată de pandemie le are asupra regulilor de concurență și cum acestea pot fi adaptate pentru a ajuta la depășirea efectelor crizei. Întreprinderile s-ar putea confrunta cu provocări variate și, prin urmare, ar putea fi nevoite să recurgă la diferite forme de cooperare.

Cuvinte-cheie: concurență; criză economică; cooperare între întreprinderi; Covid-19.

Abstract: On March 16, 2020, the President of Romania issued the first Decree on the establishment of the state of emergency in Romania in order to prevent and combat the spread of the Covid-19 virus. The first emergency measures with direct and immediate applicability provided in Annex 1 to the Decree cover several fields of activity: public order, economic, health, money and social protection, justice, foreign affairs etc. The state of medical emergency has generated a major and unprecedented shock to the global and Union economies. This paper aims to analyze the main effects that the pandemic crisis situation has on competition rules and how they can be adapted to help overcome the effects of the crisis. Undertakings are thus facing exceptional challenges due to the COVID-19 crisis and may therefore have to resort to various forms of cooperation.

Keywords: competition; economic crisis; cooperation between undertakings; Covid-19.

¹ Conferențiar univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: lirinescu@yahoo.com.

² Decretul nr. 195 din 16 martie 2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, publicat în M. Of., nr. 212/16 martie 2020.

1. Introducere

La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat infecția COVID 19 pandemie, arătând, într-un comunicat faptul că *„toate țările trebuie să găsească un echilibru între protejarea stării de sănătate, diminuarea impactului economic și social, și respectarea drepturilor umane. Aceasta nu este doar o criză de sănătate publică, este o criză care va afecta fiecare sector, așa că fiecare sector și fiecare individ trebuie să se implice în această luptă”*.

Acesta a fost începutul unei noi ere pe care noi, contemporanii, nu ne-am fi putut-o imagina vreodată. Fie că vrem să admitem sau nu, cu toții suntem victimele directe sau colaterale ale unei pandemii. Răspândirea rapidă a virusului a generat o reacție în lanț a autorităților din toate țările, care au fost nevoite să instituie stări de urgență, să ia măsuri de restricționare a circulației persoanelor, a mărfurilor, să închidă frontierele. Situația de urgență sanitară actuală generează probleme semnificative privind siguranța populației, protecția drepturilor omului.

În sectorul economic, pandemia a oprit motoarele deodată, la nivel global. Dacă ne-am permite o analogie, am putea afirma că și economia este grav bolnavă, iar dacă pentru oameni există speranța unui antidot, repornirea economiei se va face foarte greu, cu pierderile financiare uriașe. Directoratul General pentru Comerț al Comisiei Europene a întocmit un raport cu privire la impactul virusului COVID-19 asupra comerțului Uniunii Europene³ în care se arată că în urma unei analize economice efectuate, se estimează o scădere a comerțului global în anul 2020 cu 9,7%, în timp ce la nivelul Uniunii Europene ne putem aștepta la o scădere de 9,2% a exporturilor de bunuri și servicii în afara spațiului comunitar și de 8,8% a importurilor extra-UE, toate acestea însumând o reducere a exporturilor cu aproximativ 285 miliarde euro și a importurilor extra-UE cu 240 miliarde euro (bunuri și servicii). Așadar, ne confruntăm cu o criză economică mult mai severă decât criza financiar-bancară din 2007, care a pornit din Statele Unite. Cu titlu de exemplu, ca un efect al acestei crize amintim faptul că prețurile la combustibil și alimente s-au dublat din 2007 până în 2008, în pofida tuturor eforturilor depuse de unele state de a interveni și a de a stopa acest fenomen. În perioadele de recesiune economică, statul trebuie să intervină direct pentru a ajuta firmele aflate în dificultate, pentru a preîntâmpina creșterea ratei șomajului și pentru a apăra bunăstarea consumatorilor.

Deși există lecții pe care le-am învățat din crizele economice anterioare, situația creată de Covid-19 are o fațetă distinctă: rata de infectare în fiecare stat membru este diferită, vulnerabilitatea fiecărui sistem medical și economic din statele membre este diferită, măsurile luate de autorități diferă de la un stat la altul, chiar și de la o regiune la alta din cadrul aceluiași stat. La rândul ei, Uniunea Europeană a venit cu o serie de măsuri legislative, inclusiv în materia concurenței. Comisia Europeană a adoptat un set amplu de măsuri economice și a căutat soluții pentru a furniza lichidități întreprinderilor mici și sectorului

³ [Online] Raportul este disponibil la adresa: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/april/tradoc_158713.pdf, consultat în 30.04.2020.

asistenței medicale. De asemenea, a adoptat un cadru temporar pentru a permite statelor membre să utilizeze toată flexibilitatea prevăzută de normele privind ajutoarele de stat. Recent, vicepreședinta executivă Margrethe Vestager, responsabilă de politica în domeniul concurenței, a declarat: „*Epidemia de COVID-19 are un impact economic negativ puternic. Trebuie să acționăm rapid pentru a gestiona impactul cât mai bine și trebuie să acționăm în mod coordonat. Acest nou cadru temporar permite statelor membre să utilizeze toată flexibilitatea prevăzută de normele privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia în această perioadă dificilă.*”⁴

În perioadele de criză economică, autoritățile de concurență pot acționa pe cel puțin trei căi principale de răspuns profesional către operatorii economici aflați în dificultate⁵, și anume:

- a aviza ajutoare de stat (cu expertiza profesională necesară și în vederea autorizării de urgență și fără obstrucțiuni de către CE);
- a permite alocarea unor profituri de monopol prin autorizarea de concentrări economice cu eventuale urmări anticompetitive;
- a coborî oarecum (mai puțin sau mai mult) ștacheta referitor la principiile fundamentale ale antitrustului.

În contextul actual, putem afirma că politica de concurență ar trebui să răspundă nevoilor care decurg din criza generată de Covid-19, să devină un instrument flexibil care să ajute la menținerea sănătății publice, precum și la accelerarea redresării economiei. Din experiențele anterioare, s-a putut lesne constata că atunci când majoritatea actorilor economici o duc rău, unii din cei încă funcționabili caută să se prevaleze de exceptări de la reglementările de concurență. Actuala criză nu ne-a demonstrat contrariul. Situația de urgență gravă a început cu domeniul medical, unde ne-am confruntat, la nivel global, cu o creștere abruptă a cererii pentru produse și servicii în acest domeniu (de exemplu, societățile farmaceutice, producătorii de echipamente medicale și distribuitorii acestora). Multe state sunt dependente de importuri de substanțe active pentru medicamente pentru tratamentul bolnavilor infestați cu Covid-19, de echipamente medicale care sunt utilizate pentru a testa și a trata pacienții infectați cu COVID-19 sau care sunt necesare pentru a atenua pandemia și, eventual, pentru a pune capăt acesteia, de piața Chinei sau de alte piețe, care, la rândul lor, s-au confruntat cu efectele negative ale pandemiei, fiind nevoite să închidă frontierele, să stopeze exporturile, ca ulterior, să nu poată să răspundă cererii mari.

⁴ [Online] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_20_496, consultat în 30.04.2020.

⁵ În același sens, D.D. Stan, D. Popescu, *Impactul crizei economice mondiale asupra politicii de concurență în economiile în curs de dezvoltare*, în *Concurența. Studii, cercetări și analize privind protecția concurenței economice nr. 1/2010*, p. 103, disponibil la adresa http://www.consiliulconcurentei.ro/uploads/docs/items/bucket1/id1105/revista_romana.pdf, [Online], consultat în 30.04.2020.

2. Măsuri temporare adoptate în domeniul concurenței pe perioada pandemiei

La 8 aprilie 2020, Comisia Europeană a adoptat o Comunicare cadru temporară – *Temporary Framework Communication*⁶ – care stabilește criteriile principale pe care aceasta le va urma atunci când evaluează proiectele de cooperare menite să abordeze deficitul de furnizare de produse și servicii esențiale în timpul focarului de coronavirus, prioritățile sale în materie de asigurare a respectării legislației pe durata acestei crize, precum și procedura temporară instituită de Comisie în mod excepțional pentru a le oferi întreprinderilor, după caz, scrisori de conformitate ad-hoc în legătură cu proiecte de cooperare specifice și bine definite în acest context.

Intervenția Comisiei vine ca un răspuns la solicitările formulate de întreprinderile și organisme profesionale, în special din sectorul sănătății, care se confruntă cu deficite de medicamente esențiale folosite în spitale pentru tratarea pacienților infectați cu COVID-19 și pentru care o cooperare ar putea fi benefică pentru a face față situațiilor de urgență legate de actuala pandemie, însă le pot fi asociate potențiale probleme privind normele antitrust. O astfel de cooperare este permisă în contextul unor solicitări imperative din partea autorităților publice adresate întreprinderilor de a coopera temporar ca răspuns la situații de urgență legate de actuala pandemie de COVID-19.

În opinia Comisiei, cooperarea din sectorul sănătății ar putea, de exemplu, să se limiteze la încredințarea uneia dintre sarcinile enumerate mai jos unui organism profesional (sau unui consilier independent, unui furnizor independent de servicii sau unui organism public):

- a. coordonarea transportului comun de materiale de intrare;
- b. contribuția la identificarea medicamentelor esențiale pentru care, având în vedere producția preconizată, există riscuri de penurie;
- c. agregarea unor informații privind producția și capacitățile, fără a face schimb de informații referitoare la o întreprindere anume;
- d. elaborarea unui model care să permită preconizarea cererii la nivel de stat membru și identificarea deficitelor de aprovizionare;
- e. împărtășirea de informații agregate privind deficitele de aprovizionare și adresarea de solicitări către întreprinderile participante, în mod individual și fără a partaja informațiile respective cu întreprinderile concurente, pentru ca acestea să indice dacă pot acoperi deficitul de aprovizionare pentru a satisface cererea (fie prin stocurile existente, fie prin creșterea producției).

⁶ *Comunicare cadru temporară pentru evaluarea aspectelor ce țin de normele antitrust referitoare la cooperarea comercială întreprinsă ca răspuns la situațiile de urgență generate de pandemia actuală de COVID-19* 2020/C 116 I/02 OJ C 116I, 8.4.2020, p. 7–10, disponibilă la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2020.116.01.0007.01.FRA&toc=OJ:C:2020:116I:TOC>, [Online], consultat în 30.04.2020.

Comisia arată că în contextul actual, schimburile de informații sensibile din punct de vedere comercial între întreprinderi, care în mod normal sunt problematice în temeiul normelor UE în domeniul concurenței, sunt permise, cu caracter temporar, în măsura în care: (i) ar fi concepute pentru a duce la o creștere reală a producției, în modul cel mai eficient, și ar fi necesare în mod obiectiv în acest scop, astfel încât să se răspundă sau să se evite un deficit de aprovizionare cu produse sau servicii esențiale, cum ar fi cele utilizate pentru tratarea pacienților infectați cu COVID-19; (ii) ar fi temporare prin natura lor (adică ar fi aplicate doar atât timp cât există riscul unui deficit sau, în orice caz, doar în timpul pandemiei de COVID-19) și (iii) nu ar depăși ceea ce este strict necesar pentru a atinge obiectivul de a remedia sau de a evita deficitul de aprovizionare.

În România, prin Decretul Prezidențial emis pentru instituirea stării de urgență la nivel național se prevede că statul poate interveni și plafona, în orice moment pe durata stării de urgență și în măsura în care o astfel de măsură devine necesară, prețurile la medicamente și aparatură medicală, la alimentele de strictă necesitate și la serviciile de utilitate publică (energie electrică, alimentare cu apă, salubritate, carburanți etc.), în limita prețului mediu din ultimele 3 luni înaintea declarării stării de urgență.

Consiliul Concurenței a venit, la rândul lui, cu o serie de recomandări care să asigure echilibrul pieței în contextul crizei generate de pandemia cu coronavirus, care se înscrie în Politica comună adoptată de Comisia Europeană și de Autoritățile de Concurență din statele membre. Autoritatea de concurență atrage atenția că nu trebuie folosită această situație de criză pentru a crește prețurile fără o justificare obiectivă⁷, pentru a face schimb de informații sensibile (prețurile practice, politica comercială etc.), pentru a exclude concurenți de pe piață sau pentru a abuza de poziția dominantă. Platformele de comercializare online pot monitoriza variațiile prețurilor produselor esențiale și pot adopta o politică de limitare a creșterilor nejustificate ale acestora sau pot suspenda vânzarea anumitor produse dacă există suspiciuni de abuz. În același timp, producătorii pot stabili prețuri maxime pentru produsele lor, ceea ce ar putea limita creșterea nejustificată a prețurilor la nivelul distribuției. Pentru a reduce riscul de speculă și pentru a permite mai multor consumatori să se aprovizioneze, comercianții pot limita cantitățile de produse esențiale achiziționate de o singură persoană/pe un singur bon și își pot modifica programul de funcționare. De asemenea, în vederea creșterii eficienței aprovizionării cu produse de bază și asigurării unei distribuții echilibrate a acestora, companiile își pot coordona atât transporturile de marfă și livrările la domiciliu pentru consumatorii cu grad mare de risc⁸.

⁷ Dată fiind creșterea cererii de măști medicale de protecție, unele companii au majorat prețul excesiv și nejustificat. Consiliul Concurenței a deschis o anchetă privind comportamentul companiilor care comercializează produse și echipamente de protecție din domeniul sănătății și securității în muncă.

⁸ http://www.consiliulconcurentei.ro/uploads/docs/items/bucket15/id15832/masuri_criza_mar_2020.pdf, [Online], consultat în 30.04.2020...

Pentru a veni în sprijinul consumatorilor în această perioadă în care circulația persoanelor este restricționată, Consiliul Concurenței a extins posibilitatea acestora compara prețul practicat de magazinele din apropiere pentru fiecare produs dorit (inițial se permitea compararea prețurilor a cinci produse) pe o platformă de monitorizare a prețurilor produselor alimentare. Aceste informații sunt disponibile pe www.monitorulprețurilor.info și afișează informații despre aproximativ 30.000 de produse comercializate în peste 1.700 de magazine aparținând Carrefour, Kaufland, Penny, Selgros, Mega Image, Lidl, Cora, Auchan și Profi, Supeco. Aplicația poate fi descărcată și din Google Play și App Store.

Cu privire la plafonarea prețurilor pe perioada stării de urgență, cât și la modificările de preț ce sunt permise în această perioadă, Consiliul Concurenței a emis un punct de vedere pentru piața carburanților auto ca răspuns la întrebările operatorilor economici care activează pe această piață, subliniind că „este important să existe posibilitatea ca operatorii să modifice prețurile carburanților auto în ambele sensuri, atât timp cât nivelul de preț respectă plafonul stabilit prin art. 8 alin. (1) din Ordonanța militară nr. 4/2020 la fiecare stație de distribuție. Măsura plafonării prețurilor carburanților auto ar trebui să se aplice doar comercializării cu amănuntul a acestora, în stațiile de distribuție a carburanților, și având în vedere prețurile finale la pompă, existente la fiecare stație de distribuție în parte, la data intrării în vigoare a Ordonanței militare nr. 4/2020”.

3. Ajutoare de stat

În istoria recentă, în materia ajutoarelor de stat, două mari evenimente sunt memorabile: criza financiară, când băncile au beneficiat de ajutoare de stat și atacurile teroriste din septembrie 2011, în urma cărora companiile aeriene au avut nevoie de intervenția statelor. Criza economică generată de pandemia cu Covid-19 afectează o gamă mai mare de industrii, fiecare cu caracteristici proprii, ceea ce presupune o analiză mai amănunțită din partea Comisiei Europene. Spre exemplu, de umbrela pandemiei se pot folosi unele afaceri care nu erau viabile nici înainte de această situație de urgență. Un caz în acest sens ar fi compania aeriană Alitalia⁹, care a beneficiat de măsuri financiare de menținere a activității.

Pentru a permite statelor membre să utilizeze toată flexibilitatea prevăzută de normele privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia în contextul epidemiei de COVID-19, Comisia Europeană a elaborat un ghid de reguli generale intitulat *Răspunsul economic coordonat la epidemia de COVID-19*¹⁰ bazat pe

⁹ Alitalia a primit un împrumut guvernamental în valoare de 900 de milioane EUR care, potrivit Orientărilor Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, ar trebui să fie rambursat integral în termen de șase luni. Alitalia a utilizat cele 900 de milioane EUR pentru a investi în noi rute și într-un nou salon de tip “business class” la aeroportul din Fiumicino. La punctul 55 litera (e) din orientările menționate anterior se interzice în mod clar efectuarea de astfel de investiții.

¹⁰ COM(2020) 112 final, 13 martie 2020, disponibil la adresa <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=599110006119022028097096029097102117063092005021001065087074>,

articolul 107 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene care include un capitol separat dedicat ajutoarelor de stat. Din Comunicarea Comisiei reiese clar că bugetul UE este limitat și că principalul răspuns bugetar la coronavirus va proveni din bugetele naționale ale statelor membre. La 19 martie 2020, Comisia a revenit cu o nouă Comunicare intitulată *Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de Covid-19*.¹¹ Epidemia de COVID-19 afectează atât întreprinderile mari, cât și întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile), din multe sectoare de activitate, viabilitatea acestora pe termen mediu și lung fiind pusă sub semnul întrebării. În tot acest lanț, băncile joacă un rol esențial prin menținerea fluxului de credite către economie. Ajutoarele de stat rămân în continuare supuse controlului UE, ca o garanție a respectării unei concurențe echitabile.

Pentru a remedia această situație, cadrul temporar prevede cinci tipuri de ajutoare:

- ajutoare sub formă de granturi directe, avansuri rambursabile sau avantaje fiscale: statele membre vor putea să instituie scheme care să permită acordarea unei finanțări de până la 800 000 EUR unei întreprinderi pentru a răspunde nevoilor urgente de lichiditate ale acesteia. Ajutorul nu poate fi acordat întreprinderilor care erau deja în dificultate la 31 decembrie 2019. Acestea vor fi acordate cel târziu la 31 decembrie 2020. Ajutoarele pot fi acordate întreprinderilor din sectoarele agriculturii, pescuitului și acvaculturii, dacă ajutorul total nu depășește 120 000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii sau 100 000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;

- ajutoare sub formă de garanții de stat pentru împrumuturile contractate de întreprinderi de la bănci: statele membre vor fi în măsură să furnizeze garanții de stat pentru a se asigura că băncile continuă să acorde împrumuturi clienților care au nevoie de ele;

- ajutoare sub formă de subvenționare a ratelor dobânzii pentru împrumuturi: statele membre vor putea acorda întreprinderilor împrumuturi cu rate ale dobânzilor favorabile. Aceste împrumuturi pot ajuta întreprinderile să acopere nevoile imediate atât de capital circulant, cât și de investiții;

- ajutoare sub formă de garanții și împrumuturi care sunt canalizate prin intermediul instituțiilor de credit sau al altor instituții financiare: unele state membre intenționează să se bazeze pe capacitățile de creditare existente ale băncilor și să le utilizeze drept canal de sprijin pentru întreprinderi, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii. Cadrul clarifică faptul că un astfel de ajutor este considerat un ajutor direct acordat clienților băncilor, nu băncilor în sine, și

0780180660271251241010050500230020570070360060230970301100901130700370180870360
8502811708900908212009002101500711800408511901911300310711211200511608308708909
8099100125086071025099087095071&EXT=pdf. [Online], consultat în 30.04.2020.

¹¹ C(2020)1863 din 19 martie 2020, C(2020)2215-versiunea consolidată adoptată la 3 aprilie 2020.

oferă orientări cu privire la modul în care se poate asigura faptul că denaturarea concurenței dintre bănci este minimă;

- asigurarea creditelor la export pe termen scurt: cadrul introduce o flexibilitate suplimentară cu privire la modul de a demonstra că anumite țări prezintă riscuri neasigurabile pe piața privată, permițând astfel ca statul să furnizeze, atunci când este necesar, asigurarea creditelor la export pe termen scurt.

În temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE, statele membre pot, de asemenea, să acorde compensații întreprinderilor din sectoarele care au fost afectate în mod special de epidemie (de exemplu, transporturi, turism, cultură, ospitalitate și comerțul cu amănuntul) și/sau organizatorilor evenimentelor anulate pentru pagubele suferite ca urmare a epidemiei și cauzate direct de epidemie. Statele membre pot să notifice aceste măsuri de compensare a pagubelor, iar Comisia le va evalua în mod direct, în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE. De exemplu, în Danemarca, firmele organizatoare de evenimente cu mai mult de 100 de participanți au beneficiat de o schemă de ajutor de stat, în valoare de 12 milioane Euro, ca urmare a anulării de către guvernul danez a evenimentelor de acest gen.¹² Comisia Europeană și-a exprimat acordul cu privire la această schemă de ajutor de stat.

Pentru România, Comisia Europeană a aprobat o schemă de ajutor de stat în valoare de 3,3 miliarde de euro ce vizează susținerea întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) afectate de pandemia de Covid-19, sprijin ce se va acorda sub formă de granturi directe și garanții de stat ce vizează creditele de investiții și finanțarea capitalului de lucru¹³.

În domeniul industriei aviatice, grupul Air France-KLM va primi un ajutor de stat¹⁴ din partea guvernului francez și olandez în valoare de 10 miliarde de euro, sub formă de împrumuturi și garanții, ceea ce a dus la o serie de nemulțumiri din partea concurenței, reprezentanții Ryanair, care susțin că schemele de ajutor de stat trebuie să fie deschise tuturor operatorilor aerieni și să fie proporționale cu cota de trafic a fiecărei companii.

Ca o observație, marea majoritate a statelor membre au notificat Comisiei Europene – Direcția de Concurență scheme de ajutor de stat pentru a salva diverse sectoare de activitate afectate grav de pandemie.

¹² Decizia SA. 56685 a Comisiei, Danemarca – Schemă de compensații pentru anularea evenimentelor legate de COVID -19, disponibilă la adresa https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf, [Online], consultat în 30.04.2020.

¹³ Decizia Comisiei din 10.04.2020, JOCE C/144/2020, disponibilă la adresa https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_649, [Online], consultat în 30.04.2020.

¹⁴ Decizia Comisiei din 4.05.2020 disponibilă la adresa https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_796, [Online], consultat în 30.04.2020.

4. Concluzii

În timpul unei crize sanitare, în linia întâi se află sănătatea populației. După ce trece valul de îmbolnăviri, după ce se găsește antidotul, populația va încerca să revină la normal, să își reia activitatea, obiceiurile de consum. Este foarte greu atât pentru populație, cât și pentru autorități să găsească balanța perfectă între măsurile care protejează sănătatea și chiar viața populației și măsurile economice, de natură a păstra și garanta un nivel de trai ca cel dinaintea producerii efectelor pandemiei. Starea de urgență generată de Covid-19 poate fi privită și ca o oportunitate de a stimula aplicarea de măsuri provizorii în domeniul concurenței în temeiul art. 8 din Regulamentul nr. 1/2003, care abilitază Comisia să impună măsuri temporare în cazuri de urgență, când există riscul ca să fie grav deteriorată concurența. Politica de ajutor de stat pare a fi în aceste momente principalul antidot pentru recesiunea economică. O anumită cooperare între operatorii economici apare ca necesară în actual context. Totuși, autoritățile de concurență trebuie să rămână vigilente în a analiza modul în care regulile de concurență sunt respectate.

